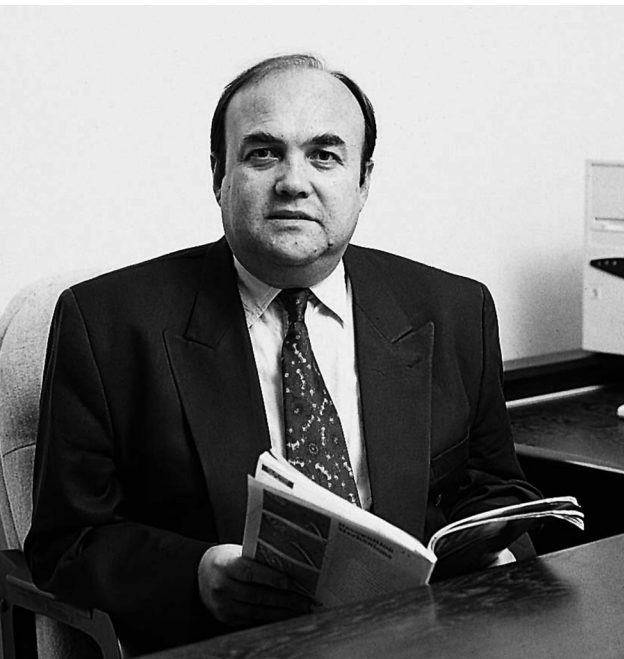

Prof. Mehmet Öztürk Anlatıyor Vücudumuzun Yedek Parçaları, Moleküler Saatimiz, GDO'lu Gıdalar...

Aslında bilimden çok sanata düşkündü, ama yine de hayalinde eczacı olmak vardı. Sağlık memuru olarak yatılı Yenişehir Sağlık Koleji'nden mezun olan bu genç memur, bir yandan mecburi hizmetini yaparken bir yandan da liseyi dışarıdan bitirdi. Ardından da Ankara Anadolu Eczacılık Yüksek Okulu'na girdi. Milli Eğitim Bakanlığı'nın bursuyla biyokimya doktorası yapmak üzere Fransa'ya gitti. Doktora sonrası ABD'ye giderek çalışmalarına Harvard Tıp Fakültesi'ne bağlı bir hastanede devam etti. Ülkesine vefa borcu duyuyordu ve Türkiye'ye döndü. 1994'te Bilkent Üniversitesi'nde Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü'nü kurma çalışmalarına başladı.

Çok kısa bir süre öncesine kadar Bilkent Üniversitesi'nde öğretim üyeliği görevini sürdüren bu aykırı söyleşi konduğumuz Prof. Mehmet Öztürk artık Dokuz Eylül Üniversitesi'nde İzmir Biyotıp ve Genom Enstitüsü'nü kurmak üzere çalışmalarına başladı. Kendisiyle hayatı ve araştırmaları başta olmak üzere Türkiye'de yaşam bilimleri araştırmaları, genetiği değiştirilmiş organizmalar da dahil pek çok konuda konuştuk.

Bolu, Mudurnu'nun bir köyünde 1952'de dünyaya gelen Prof. Mehmet Öztürk köyün ilk üniversite mezunu kişisi. Öztürk ortaokuldan sonra yatılı bir okul olan Yenişehir Sağlık Koleji'nde 4 yıl eğitim almış. Bu 4 yıllık eğitim Prof. Öztürk'ün kişiliğinin gelişmesinde büyük rol oynamış. O dönem sağlık kolejlerinden mezun olanlar üniversiteye gidemediği için, sağlık memuru olarak mezun olan Öztürk bir yandan mecburi hizmetini yaparken bir yandan da Ankara Gazi Lisesi'ni dışarıdan bitirmiş. Ardından da Ankara'da Anadolu Eczacılık Yüksek Okulu'na girmiş. Aslında bilimden daha çok sanata düşkün olan Öztürk'ün hayalinde eczacı olmak varmış. O zamanlar aklından geçenleri "Bir eczane açarım, üst katında da kitap yazarım diye düşünüyordum" şeklinde ifade ediyor. Ama hayalinin çok ötesinde şeyler gerçekleşmiş hayatında. Askerliğini tamamladıktan sonra girdiği birtakım sınavların sonucunda Milli Eğitim Bakanlığı'nın bursuyla biyokimya doktorası yapmak üzere Fransa'ya gitmiş.

Orada 1977 ile 1985 arasında doktora dışında bir de biyokimya ihtisası yapmış. Türkiye'ye dönme tarihi gelip çattığında, aldığı bursa karşılık görev yapacağı Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nin o dönemki dekanının yaşanan ekonomik zorluğu "kloroform bile almaya para bulamıyoruz" şeklinde ifade etmesinin sonucunda, Prof. Öztürk 1985'te Harvard Tıp Fakültesi'ne bağlı bir hastanede doktora sonrası çalışmalarına devam etmek üzere ABD'ye gitmiş. İşte tam o tarihlerde araştırmalarında karaciğer kanseri konusuna odaklanmaya karar vermiş. Orada yaptığı bilimsel çalışmalar ve kariyer sayesinde Fransadan davet almış ve 1992'de moleküler biyoloji konusunda araştırmalar yapmak ve bir araştırma merkezi kurmak üzere Lyon'a gitmiş.

Bilkent Üniversitesi'nin Daveti, Ülkeye Dönüş

1994'te de Bilkent Üniversitesi'nde Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü'nü kurma çalışmaları başlamış. O günlerde üniversiteden bazı kişiler Prof. Mehmet Öztürk ile iletişime geçerek bu bölümün kurucuları arasında yer almasını istemiş. Hayata sağlık memuru olarak başlayıp Harvard'da çalışmalar yapacak bir noktaya gelmesinde, yatılı okumasının yani devletin ve halkın payının farkında olan Prof. Öztürk'ün en büyük arzusu yurda dönüp bu vefa borcunu ödemekmiş.

O yıllarda moleküler biyoloji ülkemizde çok fazla bilinmediğinden üniversiteye girecek gençler tarafından da tercih edilmeyormüş. Diğer yandan moleküler biyoloji alanında çalışanlar da kendisi gibi başka mesleklerden gelmişler. İşte bu nedenle Prof. Mehmet Öztürk Bilkent Üniversitesi'nin sunduğu fırsatı değerlendirmek istemiş. 1995'te Türkiye'ye dönmüş ve bölümü kurmuş. O yılki üniversite sınavının birincisi ve üçüncüsü, Türkiye'de ilk kez Moleküler Biyoloji ve Genetik ismiyle kurulan bu bölümü tercih etmiş. İlk yıl hepsi de çok parlak gençler olan sadece 10 öğrenci alınmış. Bölümde, lisans eğitimi ile birlikte yüksek lisans ve doktora eğitimi de verilmeye başlanmış. Prof. Öztürk böylece ülkesi için kendine koyduğu iki hedefi de gerçekleştirmiş: Dünyanın sayılı moleküler biyoloji ve genetik bölümlerinden birini kurmak ve bu alanda çok iyi bir araştırma merkezi oluşturmak. Prof. Öztürk iki hedefine de ulaşarak devlete ve halka olan borcunu ödediğini hissediyor.

Moleküler Saatimizi Yavaşlatalım

Prof. Mehmet Öztürk kanserin moleküler düzeydeki mekanizmalarını araştırıyor. Bu mekanizmalardan yola çıkarak hastaların tedavilerini sağlayacak yöntemler bulmayı hedefliyor. Ağırıklı olarak karaciğer kanseri konusunda araştırmalar yapan Öztürk'ün kolon ve meme kanseri konularında da çalışmaları olmuş. Son zamanlarda ise uygulamaya yönelik çalışmalar yapıyor. Kanserlin erken tanısı ve hastaların tanı konduktan sonra ne kadar yaşama şansı olduğunun önceden belirlenebilmesi için yeni teknolojilere dayalı testler geliştiriyorlar.

Karaciğer kanserinin tedavisi çok zor ve dünyada görülen ölüm nedenlerinin başında geliyor. Mevcut ilaçlar bu hastalığa karşı maalesef etkili değil. Şu anda en etkili tedavi yolu karaciğer nakli. Ama organ bağışının az olması karaciğer naklindeki en büyük sorun. Bu nedenle Prof. Öztürk yeni tedavi yöntemleri geliştirilmesinin çok önemli olduğunu düşünüyor. Dünyada yapılan araştırmalar sonucunda hedefe yönelik, yani kanserli hücrelerde aşırı etkinleşen genlerin ürünlerini -diğer bir deyişle proteinlerini- hedefleyen ilaçlar bulunmaya başlanmış. Bunların içinde en bilinenler protein kinaz inhibitörü denilen ilaçlar. Karaciğer kanserinin tedavisi için henüz böyle çok etkin bir ilaç yok. Bu tür kanserlerin tedavisinde iki yaklaşım var: Bunlardan birincisi küçük kimyasal moleküllerin kullanılması, ikincisi de hedef eğer hücrenin dışındaysa monoklonal antikor (laboratuvar şartlarında oluşturulan, hücre yüzeyindeki özel antijenlere yönelik özel moleküllerin elde edilme yöntemi) denilen bir yöntemle doğrudan hedefe yönelik tedavi. Prof. Öztürk araştırmalarında bu iki yaklaşım üzerine yoğunlaşıyor. Bu konuda da Türkiye çapında çok geniş bir işbirliği ağları olduğunu belirtiyor.

Aslında her kanser türünün kendi başına ayrı bir hastalık olduğunu vurgulayan Prof. Öztürk her kanser türünde farklı yolların bozulduğunu, bozulan yolağa göre farklı tedaviler uygulamak gerektiğini belirtiyor. Kendisinin son 5 yıldır yaptığı çalışmalar özellikle kanser ve hücre yaşlanması üzerine. Vücudumuzda iki çeşit hücre var: Bunlardan biri başka hücrelerin oluşumuna yardımcı olan kök hücreler diğeri ise somatik hücreler. Somatik hücrelerde telomeraz ters transtriptaz enzimi üretilmediği için hücrelerin her bölünüşünde kromozomların ucundaki telomer bölgesi kısalıyor ve bir noktada o telomer bölgesi yok oluyor. Bu noktada da hücrenin çoğalması duruyor, yani somatik hücrelerde bir çeşit moleküler saat işliyor. Kanserli hücrelerde ise böyle bir moleküler saat yok. Dolayısıyla normalde kök hücrelerde var olan telomeraz ters transkriptaz enzimi kanserli hücrelerde üretilmeye başlanıyor ve kanserli hücrelerin çoğu bu şekilde ölümsüz hale geliyor. Prof. Öztürk ve ekibi de karaciğer kanserinde ölümsüzleşmenin nasıl gerçekleştiğini, bu ölümsüzleşme programını geriye çevirerek bir tedavi yöntemi bulunup bulunamayaca-

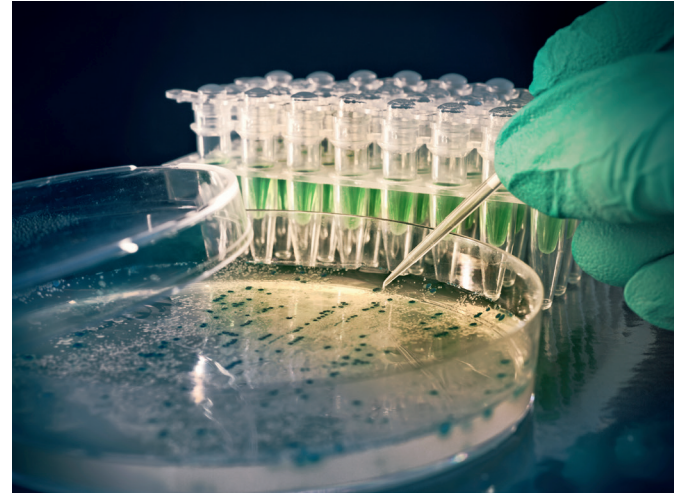
ğını araştırıyor. Normal hücelere özgün olan bu yaşlanma programı yani programlı olarak yaşlanma fenotipi bilinen bütün kanserlerde bozuluyor. Kanserli hücrelerin kök hücre özelliklerine sahip olması hücrenin ömrünü uzatıyor ancak bizim ömrümüzü kısaltıyor. Öte yandan normal yaşlanmamız da aynı programla düzenleniyor. Dolayısıyla yaşlanmayı geciktirmek için bu saati mümkün olduğunca uzun çalıştırmak gerekiyor.

Prof. Mehmet Öztürk yaptığı bir hesabı bizimle paylaşıyor: "Hücrelerimizdeki telomerler normal seyrinde kısalsa neredeyse 150 yıl yetecek kadar uzun." Yani ömrümüzü uzatmak istiyorsak telomerlerimizi ekonomik kullanmamız, dokularımızdaki yenilenmeyi yani hücre ölümünü azaltmamız gerekiyor. İnsanlarda kronik bir hastalığa yol açan her türlü fiziksel, kimyasal ve biyolojik etken Prof. Öztürk'ün sözünü ettiği moleküler saatin hızlı çalışmasını sağlıyor. Bu saatin yavaş çalışmasını sağlamak için bizim elimizden gelebilecek şeyler sağlığınıza ve beslenmemize dikkat etmek.

Vücudumuza Yedek Parça Üretmek Mümkün mü?

Tibbin yapabileceklerine gelince, Prof. Öztürk 2012 yılında Nobel Ödülü alan çalışmayı örnek veriyor. John B. Gurdon ve Shinya Yamanaka 2006 yılında açıkladıkları endüklenmiş pluripotent kök hücre (*induced pluripotent stem cells*, IPS) yöntemi ile 2012 yılında Nobel Ödülü'ne layık görüldü. Bu yöntem deriden alınan bir fibroblast hücrelerini kültür ortamında tekrar programlayıp başka hücelere dönüşebilecek, neredeyse kök hücre gibi davranabilen bir hücre haline getirme teknolojisine dayanıyor. Prof. Öztürk bu yöntemin çok önemli olduğunu düşünüyor; herhangi bir dokuda bir aksaklık varsa, kök hücre kullanılarak bu sorunun çözülebileceğini ancak bunun sadece embriyonik kök hücreyle yani embriyodan alınmış kök hücre ile gerçekleştirildiğini belirtiyor. Bunun da hem etik hem de teknik zorluklarının olduğunu vurguluyor. Örneğin önceleri embriyodan alınan kök hücrelerin ömür boyu ya da o kişinin o kök hücreye ihtiyacı olana dek saklanması gerekiyordu. Ama bu son teknolojiyle artık hayatınızın herhangi bir anında fibroblast hücrelerini alıp laboratuvarında saklayıp ihtiyaç duyulduğunda kullanma imkânı var. Deriden biyopsi yoluyla hücre alınmasının ve laboratuvar ortamında çoğaltılmasının çok kolay olduğunu söyleyen Prof. Mehmet Öztürk, örneğin romatizma nedeniyle eklem dokularında bir sorun ortaya çıktığında, bir kalp hastalığı ya da körlük durumunda, hastanın o hücre kullanılarak tedavi edilme şansı olduğunu belirtiyor. İnsanın kendi hücrelerinin kendisi için kullanılmasının etik olarak da uygun olduğunu sözlerine ekliyor. Ayrıca bu yöntem sayesinde bağışıklık gibi sorunlar da tamamen ortadan kalkıyor. Doku nakillerinde bağışıklık sistemi birtakım ilaçlarla baskılanıyor, bu da hastanın enfeksiyonlara yatkın olmasına neden oluyor. Prof. Öztürk bu yöntemin en önemli avantajlarından birinin kök hücre formuna getirilen fibroblast hücrelerinin, insan vücudundaki 100 çeşit hücreden herhangi birine dönüştürülebilmesi olduğunu düşünüyor. Hatta bunun bir devrim olduğunu vurguluyor.

Mehmet Öztürk kök hücre tedavisinin kuramsal olarak çok akla yatkın olduğunu, deney hayvanlarında başarılı uygulamalar yapıldığını, ancak henüz insanda uygulanmadığını belirtiyor. Çünkü fibroblast kök hücre haline getirmek için hücreye dışarıdan 4 gen eklemek gerekiyor ve maalesef şu anki teknolojiyle bu genler fibroblast hücrelerinde tesadüfi olarak yerleşiyor. Bu genlerden biri de onkogen bir gen olan MYC. Dolayısıyla bu tür genlerle değişikliğe uğratılmış bir hücrenin tekrar insana verilmesi pek güvenilir değil. Prof. Öztürk önümüzdeki yıllarda hücrelerin gen kullanmadan da programlanabileceğini söylüyor. Hücre ortamına birtakım büyüme hormonları, enzim baskılayıcılar ve etkinleştiriciler koyarak, hücreyi kalıcı etki yapmayacak şekilde yeniden programlamanın mümkün olacağını da sözlerine ekliyor. Dolayısıyla hiçbir genetik müdahale olmadığı için o tür hücreleri kullanmak çok daha güvenli hale gelecek. Bu yöntemdeki diğer bir zorluk, fibroblast hücrelerini kök hücre haline getirdikten sonra o kök hücreyi istenilen hücre haline getirme aşamasında başlıyor. Ancak Prof. Öztürk bu zorlukların 10 yıldan az bir sürede aşılabileceğini ve bu yöntemin de uygulanmaya başlayacağını düşünüyor.

Türkiye Yaşam Bilimleri Alanında Baharını Yaşıyor

Prof. Öztürk Türkiye'de yaşam bilimleri araştırmaları ve çalışmalarının hangi aşamada olduğunu sordüğümüzde yaşam bilimlerinin Türkiye'de uzun zaman ihmal edilen bir alan olmasına rağmen şu an bu konuda evrensel düzeyde araştırmalar yapan ve teknolojiler geliştiren bir noktaya geldiğimizi öğreniyoruz. Prof. Mehmet Öztürk bu konuda çalışmalar yapan 10-15 araştırma merkezinin olduğunu, yaşam bilimleri konusunda farkındalık oluştuğunu ve bundan sonra ülkenin ar-ge çalışmalarının öncelikli olarak bu alanda yapılacağını bilmenin çok önemli olduğunu belirtiyor. Prof. Öztürk'e göre Türkiye yaşam bilimleri alanında baharını yaşıyor. Binlerce Türk'ün dünyanın çok iyi yerlerinde yaşam bilimleri alanında övünülesi çalışmalar yaptığını, orada buldukları imkânlarla yakın imkânlar sağlandığında hepsinin de Türkiye'ye

dönmek isteyeceğini ve TÜBİTAK'ın bu konudaki teşvik programlarının çok olumlu etkileri olduğunu düşünüyor. Ancak bu konuda bir eksiklikten söz ediyor ve bir eleştiri yapıyor. Ona göre tek mesele yurtdışındaki başarılı gençlerin ülkeye dönmesi değil. Bu sadece işin yarısı. Bu başarılı gençlerin hepsi yurtdışında çok iyi araştırma merkezlerinde, enstitülerde eğitim almış. Türkiye'ye geldiklerinde amacı sadece bilgi üretmek olan merkezler bulamayacak oluşları Prof. Öztürk'e göre bir eksiklik. Özellikle yaşam bilimlerinde ekip çalışmasının çok önemli olduğunu söyleyen Öztürk "Nobel Ödülü almış biri bile olsanız tek başınıza bir şey yapamazsınız" diyor. Örneğin bilgisayar mühendislerinin geliştirdiği bir alan olan biyoinformatik olmadan yaşam bilimlerinde araştırma yapılmasının ya da bir ilaç geliştirilecekse kimyasal sentez bilen biri olmadan bu işin yapılmasının imkânsız olacağını belirten Prof. Öztürk, farklı alanlarda çalışan insanları bir araya getiren ve uzun vadede somut hedefleri olan enstitülere örneğin bir genom enstitüsüne, bir kök hücre enstitüsüne, hedeflenmiş tedavi enstitüsüne ihtiyacımız olduğunu vurguluyor ve sözlerine şöyle devam ediyor: "Bu enstitülerde iyi araştırmacılardan oluşan özel ekiplerin olması çok büyük önem taşıyor. Türkiye'de bilginin üretilmesine de bilginin kullanılmasına yapıldığı kadar yatırım yapılması gerekiyor. Bunun yolu da misyonları belli, uzun vadeli hedefleri olan araştırma merkezleri kurmaktan geçiyor. Bir eksikliğimiz daha var. Biz yatırımlarımızı yaparken önce binayı düşünüyoruz, arkasından tesisatı düşünüyoruz ama genellikle sarf malzemesini hatta makinaların bakımını bile düşünmeyi unutuyoruz. Bir laboratuvarın giderleri için her yıl belirli miktarda para ayrılması gerekir. Daha da önemlisi bilim insanına iyi yaşama koşulları sağlanması, iyi maaş ödenmesi gerekir ki, ek para kazanma kaygısı olmasın. Eğer bu koşullar sağlanmazsa ister istemez bu kişiler ya yurtdışında kalmaya devam edecek ya da Türkiye'ye gelirlerse gidebilecekleri yerler sınırlı sayıda olacak. Bunlar bilimin genel sorunları olmakla birlikte yaşam bilimlerinin de yolunun açılması için yapılması gerekenler."

Türkiye'nin evrensel düzeyde araştırma enstitülerine ihtiyacı olduğunu sık sık vurgulayan Prof. Öztürk "Ülke olarak hep çağ atlamaktan bahsediyoruz. Bilimde çağ atlamadan sanayide veya ekonomide çağ atlayamayız" diyor. Bunun için ciddi ve ciddiye alınan araştırma kurumları yaratma zorunluluğunun birincil koşul olduğunu söyleyen Öztürk, yeni başladığı İzmir'deki görevini Dokuz Eylül

Üniversitesi'nin Balçova yerleşkesinde yükselmekte olan Türkiye'nin en büyük araştırma binasında "İzmir Biyotıp ve Genom Enstitüsü'nü hayata geçirmek" olarak tanımlıyor. Bu enstitünün, yani iGB-İzmir'in ülkemiz için yeni kuşak bir araştırma modeli, Avrupa-Asya-Afrika üçgeninin ortasında yer alan bölgemiz için birleştirici ve dayanışmacı bir kültürün sembolü olmasını arzu ediyor. iGB-İzmir'in kanser, metabolizma, bulaşıcı hastalıklar, beyin hastalıkları, sistem biyolojisi, uyarılmış plüripotent kök hücre ve yenileyici tıp alanında temel ve dönüştürücü araştırmaların yapılacağı bir merkez olacağını ifade ediyor. Genomik/proteomik/metabolomik teknolojilerini, moleküler görüntüleme teknolojilerini, biyoinformatik bölümünü, GMP koşullarında hücre ve biyomolekül üretim platformlarını bünyesinde barındıracak olan iGB-İzmir'in aynı zamanda Türkiye çapında kaliteli hizmet sunan bir ortak kullanım merkezi olması hedefleniyor. Prof. Öztürk fiziksel altyapıda devletin, sosyokültürel altyapıda İzmir'in ve İzmirliilerin desteğini alarak, ABD'ye ve diğer ülkelere yayılmış üstün başarılı genç yaşambilimcileri bu enstitüye kazandırmak ve uluslararası düzeyde bir başarı yakalamak istediklerini, bunu başaracaklarına da yürekten inandıklarını belirtiyor. İnanmak başarmanın yarısıdır, kendilerine ve çalışma arkadaşlarına başarılar diliyoruz.

Ticari ve Çıkar Amaçlı Bilgi Aktarımları Çok Sıkı Kontrol Edilmeli

Prof. Mehmet Öztürk ile sohbetimize farklı bir konuyla devam ediyoruz: Bilimsel bilginin topluma aktarılması. Her bilim insanı gibi Prof. Öztürk de bilimsel bilginin topluma doğru aktarılması ve bu bilgi aktarımında da tek amacın insanların yararı olması gerektiğini düşünüyor. Türkiye'de medyada yer alan, yani gazeteler ve televizyonlar aracılığıyla halka -özellikle de sağlık alanında- verilen bilgilerin %90'ının kişisel çıkar amaçlı mesajlar içerdiğini belirtiyor. Prof. Öztürk bilimsel olmayan konuların televizyon kanallarında hem de bilimsellik kılıfı altında halka aktarılmasından çok rahatsız oluyor. Bu konuda sorumsuzca davranan kişilerin pek çoğunun isimlerinin başında Yrd. Doç., Doç. ve Prof. gibi unvanlar olduğunu söylüyor. Bu nedenle Prof. Öztürk'e göre ticari ve çıkar amaçlı bilgi aktarımının kesinlikle çok sıkı kontrol edilmesi gerekiyor. Doğru bilgi aktarma yollarının açılması gerektiğini belirten Prof. Mehmet Öztürk sözlerine şöyle devam ediyor: "TÜBİTAK *Bilim ve Teknik* dergisi ile doğru bilgi aktarımı sağlıyor. Bir de TÜBİTAK'ın televizyonda bir bilim kanalı olsa, her gün çeşitli konularda doğru bilgi aktarılsa çok sağlıklı olurdu."

Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar

Peki ya her zaman gündemde ve tartışmalı bir konu olan genetiği değiştirilmiş organizmalar konusu? Prof. Öztürk'e bir bilim insanı olarak bu konudaki düşüncelerini de sorduk. Prof. Öztürk toplumda bazı algılama biçimleri olduğunu, bunların hepsinin her zaman bilimsel kriterlere uymadığını ve bu konuda dünyadaki bütün toplumların algısının eksik olduğunu düşünüyor. Prof. Mehmet Öztürk bu konunun karşı çıkılacak, desteklenecek ve tarafsız kalınacak yanları olduğunu belirtiyor. Örneğin bu organizmalar aslında dolaylı ya da doğrudan insan ihtiyacını karşılamaya yönelik. Ya doğrudan yiyoruz ya da GDO'lu bitkileri yemiş hayvanların etini yiyoruz. Genetiği değiştirilmiş bitkilerin çok az sayıda firma tarafından geliştirildiğini söyleyen Prof. Öztürk bu firmalardan birinin dünyadaki bu pazarın neredeyse %70-80'ine sahip olduğunu söylüyor. Bunun da insanları "ülkemin geleceğini, kendi geleceğimi, çocuklarımın geleceğini bir tek firmaya nasıl bağlarım" diye düşündürdüğünü vurguluyor. Prof. Öztürk bu kaygıları haklı bulduğunu ve firmaların ticari olduğunu ve hedeflerinin tabii ki pazarı olabildiğince büyütme ve kontrol altına alabilmek olduğunu söylüyor. Örneğin Türkiye'de yaygın olarak pamuk ekiliyorsa, ekonomi büyük oranda pamuğa bağlıysa ve bütün pamuk tohumları da bu firmadan alınıyorsa durum ülkenin geleceği açısından çok riskli demektir. İkinci konu da çevre. Genetik özellikleri insan müdahalesi ile değiştirildiğinden bu bitkilerin yapay olduğu düşünülüyor. Bu bitkileri tüketmenin herhangi bir zararı olmasa bile insanlar bunu çevreye müdahale olarak değerlendiriyor. Bunların anlaşılabilir tepkiler olduğunu söyleyen Prof. Öztürk toplumun diğer bir karşı çıkış nedenini ise şöyle özetliyor: "Türkiye'de şu an genetik olarak değiştirilmemiş bitkiler yetiştirilmesine bağlı olarak pek çok iş kolu var. Örneğin zirai mücadele için ilaç satan insanlar eğer genetiği değiştirilmiş bitkiler üretilirse ilaç satamayacak."

Ancak Prof. Öztürk bu karşı çıkışlar arasında bazılarının yanlış olduğunu belirtiyor. Öztürk aynı zamanda bu bitkilerin insan sağlığına zararlı olduğu konusunda spekülasyon yapıldığını, Türkiye'de olduğu gibi hemen hemen her ülkede o ülkenin en seçkin insanlarından oluşan bilim akademileri olduğunu, bu akademilerin bu tür ürünlerle ilgili görüşlerini açıkladığını ve bu görüşlerin hiçbirinde genetiği değiştirilmiş herhangi bir ürünün insanda kanser yaptığı ya da bağışıklık sistemini çökerttiği şeklinde ifadeler kullanılmadığını vurguluyor. Bilim ve sağlık alanında insanları mutlu edecek çözümlerin pek çoğu genetiği değiştirilmiş organizmalar kullanılarak bulunuyor. Prof. Öztürk GDO konusundaki kaygılara karşılık bir çözüm önerisi olarak -Türkiye'nin tarım ülkesi olması avantajından da yola çıkarak- bir bitkisel araştırma merkezi kurulabileceğini, o merkezde genetiği değiştirilmiş bitkilerin üretilebileceğini, güvenli olanların da halka sunulabileceğini söylüyor. Dünyanın ekili arazileri, sulak arazileri gün geçtikçe azalıyor, buna karşılık nüfus artıyor. Mehmet Öztürk "Öyle bir nokta gelecek ki topraktan yetiştirdiğimiz bize yetmeyecek. Bilim yoluyla yeni çözümler üretmek zorundayız. Bir bitkinin herhangi bir özelliğini bilinçli ve akıllı bir şekilde değiştirerek bundan yarar elde edebilmek tesadüflerden daha iyidir" diyor.

Farklı konularda görüşlerini aldığımız Prof. Mehmet Öztürk'e bize zaman ayırdığı için teşekkür ediyoruz. Hayatının, bilim insanı olma idealine sahip pek çok gence ilham vermesi, kendi deyimiyle daha nice "parlak öğrenciler" yetiştirmesi umuduyla çalışmalarında başarılar diliyoruz.